

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ УКРНОІВІ
23.06.2026 № 164/2026

МІНЕКОНОМІКИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ОРГАН ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
ДЕРЖАВНА ОРГАНІЗАЦІЯ
«УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ОФІС
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ІННОВАЦІЙ»
(УКРНОІВІ)
АПЕЛЯЦІЙНА ПАЛАТА

вул. Дмитра Годзенка, 1, м. Київ, 01601, тел.: +380 44 209-27-06, +380 67 501-05-95
e-mail: office@nipo.gov.ua, <https://www.nipo.gov.ua>, код згідно з ЄДРПОУ: 44673629

Р І Ш Е Н Н Я

13 травня 2026 року

Колегія Апеляційної палати УКРНОІВІ, затверджена розпорядженням голови Апеляційної палати Білоцьким В. В. від 21.05.2025 № Р-АП/67-25, у складі головуючого Костенко І. А. та членів колегії Ткачук Т. В., Осмолівської О. С., за участю секретаря засідання Костенко І. А., розглянула заперечення Товариства з обмеженою відповідальністю «Метінвест Холдинг» проти рішення УКРНОІВІ від 18.03.2025 про відмову в реєстрації торговельної марки «АЗОВСТАЛЬ» за заявкою № т 2022 09621.

Представник апелянта – Томаров І. Є., Толмач М. І.
Представник УКРНОІВІ – Соколік Ж. А.

Заперечення апелянта – Товариства з обмеженою відповідальністю «Метінвест Холдинг» (далі – апелянт), подано на підставі абзацу першого пункту 1 статті 15 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» (далі – Закон), згідно з яким заявник має право оскаржити рішення НОІВ за заявкою в судовому порядку або до Апеляційної палати протягом двох місяців від дати одержання рішення НОІВ чи копій матеріалів, затребуваних відповідно до пункту 3 статті 10 цього Закону.

Апелянт не погоджуються з рішенням УКРНОІВІ від 18.03.2025 про відмову в реєстрації торговельної марки «АЗОВСТАЛЬ» за заявкою № т 2022 09621 для всіх зазначених товарів 01, 06 класів та послуг 35, 36, 39, 42 класів Міжнародної класифікації товарів і послуг для реєстрації знаків (далі – МКТП), прийнятим на підставі висновку експертизи про те, що заявлене позначення не відповідає умовам надання правової охорони, які встановлені пунктом 1 статті 5 Закону і зазначені у розділі II Правил складання, подання заявки на торговельну марку, заявки на міжнародну реєстрацію торговельної марки та проведення експертизи заявки на торговельну марку, міжнародної реєстрації торговельної марки з поширенням на Україну, затверджених наказом Міністерства економіки України від 06.08.2024 № 19889 (далі – Правила), оскільки суперечить публічному порядку, загальноновизнаним принципам моралі (пункт 1 статті 5 Закону; пункт 5 глави 1 розділу II Правил), та наводить такі доводи.

Суперечливість заявленого позначення публічному порядку та загальноновизнаним принципам моралі у рішенні обґрунтована тим, що воно є словом, яке набуло особливого символічного значення для українців та світової спільноти у зв'язку із збройною агресією російської федерації проти України та стало символом національного спротиву, волі та незламності українського народу.

Між тим, чинне українське законодавство та міжнародні договори в сфері захисту прав інтелектуальної власності не дають чіткого визначення поняття «публічний порядок», залишаючи державам право на свій розсуд визначити зміст та обсяг застосування концепції публічного порядку у національному законодавстві.

Також у рішенні відсутнє належне обґрунтування того, в чому саме полягає «неналежне», «неправомірне» відтворення, враховуючи те, що заявлене позначення використовується спільно апелянтом і Металургійним комбінатом «Азовсталь» (далі – МК «Азовсталь») понад 19 років у господарській діяльності, тобто є правомірним.

На думку апелянта суперечність публічному порядку та загальноновизнаним принципам моралі – не імовірнісні категорії, до яких можна застосувати прислівник «може».

Набуття «особливого символічного значення» не дорівнює набуттю негативного чи забороненого значення та не призводить до того, що заявлене позначення ототожнюється з незаконністю, несправедливістю чи іншими негативними категоріями.

Заявлене позначення не викликає негативного сприйняття, не містить образливих чи неприйнятних елементів і, навпаки, резонує з цінностями, які поділяє українське суспільство.

Починаючи з 2006 року, розвиток бренду «АЗОВСТАЛЬ» взяла на себе Група Метінвест. Апелянт 19 років займається вдосконаленням комбінату та бренду. Заявлене позначення є одним з компонентів бренду, що забезпечує його

впізнаваність в Україні та світі. Саме за позначенням «АЗОВСТАЛЬ» ідентифікується продукція МК «Азовсталь».

Апелянт має право на реєстрацію заявленого позначення, оскільки є власником бренду «АЗОВСТАЛЬ» і пов'язаний з ним багаторічною спільною історією та є єдиною особою, яка має законний інтерес у збереженні розрізняльної здатності, розвитку та захисті його від недобросовісного використання.

За роки існування бренд «АЗОВСТАЛЬ» набув розрізняльної здатності для заявлених товарів і послуг. З початком російсько-української війни у 2014 році МК «Азовсталь» продовжував працювати та збільшувати цінність свого бренду. Збройна агресія російської федерації проти України, що почалась у 2022 році, не зруйнувала розрізняльну функцію заявленого позначення, а надала йому додаткової символічності в очах суспільства.

З 2022 року апелянт повністю взяв на себе захист бренду «АЗОВСТАЛЬ», оскільки МК «Азовсталь» знаходиться у процесі банкрутства та не може самостійно піклуватись про майбутнє бренду.

МК «Азовсталь» є частиною холдингу «Метінвест», де апелянт фінансував та контролював виробництво товарів та надання послуг під заявленим позначенням.

Апелянт реєструє заявлене позначення для тих товарів і послуг, які десятки років вироблялись/надавались та будуть вироблятись/надаватись. Відтворення назви МК «Азовсталь» апелянтом є правомірним, належним і необхідним для захисту прав та збереження цілісності та цінності бренду «АЗОВСТАЛЬ».

З 24.02.2022 МК «Азовсталь» став символом опору та неймовірної хоробрості українських воїнів, що протягом 86 днів тримали оборону Маріуполя в його стінах.

Після цих подій слово «АЗОВСТАЛЬ» зазвучало по-новому для всього світу. Тепер це не просто металургійний гігант, а символ незламності всього українського народу.

Саме як символ незламності апелянт продовжив використовувати «АЗОВСТАЛЬ» в різних напрямках: від продажу браслетів, створених зі сталі, виробленої на МК «Азовсталь», задля збору коштів на підтримку України під час збройної агресії російської федерації проти України, до виставок, присвячених Азовсталі, які проводились як в Україні, так і за кордоном.

Апелянт звертає увагу на те, що після збройної агресії російської федерації проти України планує відновити комбінат, і вже призначена відповідна робоча група.

Тому, реєстрація заявленого позначення надасть апелянту обсяг прав, який дозволить не лише добросовісно використовувати позначення самим апелянтом, але і перешкоджати неправомірним діям третіх осіб.

Апелянт не має наміру створити необґрунтовану монополію щодо заявленого позначення та не обмежуватиме будь-яку діяльність щодо глорифікації подвигу захисників МК «Азовсталь», а навпаки сприяє цьому в рамках благодійних проєктів.

На підтвердження наведеного апелянтом надано такі матеріали:

- 1) інформація з вебсайту апелянта в розділі «Про компанію», що знаходиться за посиланням: <https://metinvestholding.com/ua/about>;
- 2) інформація з вебсайту апелянта в розділі «Підприємства», що знаходиться за посиланням: <https://metinvestholding.com/ua/about>;
- 3) інформація з вебсайту апелянта в розділі «Історія», що знаходиться за посиланням: <https://azovstal.metinvestholding.com/ua/about/history>;
- 4) інформація з вебсайту Міністерства юстиції України, що доступна через сервіс «Безкоштовний запит» та знаходиться за посиланням: <https://usr.minjust.gov.ua>;
- 5) інформація з вебсайту апелянта, що знаходиться за посиланням: <https://azovstal.metinvestholding.com/upload/azovstal/content/58/mkas-intermediate-information-of-the-issuer-4th-quarter-2023.pdf>;
- 6) витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань ПРАТ «МК «Азовсталь» станом на 08.02.2022;
- 7) інформація з вебсайту «Вікіпедія», що знаходиться за посиланням: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Азовсталь>;
- 8) звіт № 2 за результатами дослідження знання та ставлення до позначення «АЗОВСТАЛЬ», підготовлений ТОВ «Градус Рісерч Плюс» у жовтні 2024 року;
- 9) інформація з вебсайту «Вікіпедія», що знаходиться за посиланням: https://uk.wikipedia.org/wiki/Хотинська_війна;
- 10) інформація з вебсайту «Вікіпедія», що знаходиться за посиланням: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Голодомор_в_Україні_\(1932-1933\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Голодомор_в_Україні_(1932-1933));
- 11) інформація з вебсайту «Вікіпедія», що знаходиться за посиланням: https://uk.wikipedia.org/wiki/Полтавська_битва;
- 12) інформація з вебсайту «Вікіпедія», що знаходиться за посиланням: https://uk.wikipedia.org/wiki/Розстріляне_відродження;
- 13) інформація зі Спеціальної інформаційної системи УКРНОІВІ (<https://sis.npro.gov.ua>) щодо торговельних марок «Арсенал»;
- 14) інформація з вебсайту «Вікіпедія», що знаходиться за посиланням: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Січневе_повстання_\(1918\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Січневе_повстання_(1918));
- 15) інформація зі Спеціальної інформаційної системи УКРНОІВІ (<https://sis.npro.gov.ua>) щодо торговельних марок «Козацька рада»;
- 16) інформація з вебсайту «Вікіпедія», що знаходиться за посиланням: https://uk.wikipedia.org/wiki/Козацька_рада;
- 17) інформація з вебсайту «Вікіпедія», що знаходиться за посиланням: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Січ>;
- 18) інформація з вебсайту «Вікіпедія», що знаходиться за посиланням: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Козаки>;
- 19) інформація з вебсайту «Вікіпедія», що знаходиться за посиланням: https://uk.wikipedia.org/wiki/Запорозька_Січ;
- 20) інформація з вебсайту «Вікіпедія», що знаходиться за посиланням: https://uk.wikipedia.org/wiki/Слава_Україні!;

21) інформація з вебсайту «Вікіпедія», що знаходиться за посиланням: https://uk.wikipedia.org/wiki/Баурактар_TB2;

22) інформація з вебсайту [bbc.com](https://www.bbc.com/ukrainian/features-62601971) у публікації під назвою «Брати Байрактар: гроші не пріоритет, наша підтримка на боці України», що знаходиться за посиланням: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-62601971>;

23) інформація з вебсайту «Вікіпедія», що знаходиться за посиланням: https://uk.wikipedia.org/wiki/Протиповітряна_оборона;

24) інформація з вебсайту «Вікіпедія», що знаходиться за посиланням: https://uk.wikipedia.org/wiki/FGM-148_Javelin;

25) інформація з вебсайту «Вікіпедія», що знаходиться за посиланням: https://uk.wikipedia.org/wiki/Привид_Києва;

26) інформація з вебсайту «Вікіпедія», що знаходиться за посиланням: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Стефанія_\(пісня\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Стефанія_(пісня));

27) інформація з вебсайту «Вікіпедія», що знаходиться за посиланням: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Буча>;

28) інформація з вебсайту апелянта в розділі «Структура», що знаходиться за посиланням: <https://azovstal.metinvestholding.com/ua/about/structure>;

29) інформація з вебсайту апелянта в розділі «Продукція», що знаходиться за посиланням: <https://azovstal.metinvestholding.com/ua/activity/products>;

30) Статут МК «Азовсталь» станом на 2023 рік, що знаходиться за посиланням: https://azovstal.metinvestholding.com/upload/azovstal/content/60/mkas_Articles-of-Association_29122023.pdf;

31) інформація з вебсайту апелянта в розділі «Сертифікати відповідності», що знаходиться за посиланням: https://azovstal.metinvestholding.com/ua/activity/quality/cert_list;

32) інформація з вебсайту апелянта в розділі «Декларації відповідності», що знаходиться за посиланням: <https://azovstal.metinvestholding.com/ua/activity/quality/declarations-of-performance>;

33) інформація з вебсайту апелянта, що знаходиться за посиланням: <https://metinvest.media/ua/page/azovstal--kombnat-fortecya>;

34) підтвердження, що споруди побудовані з продукції, виготовленої на МК «Азовсталь»: інформація із вебсайту апелянта, що знаходиться за посиланням: <https://metinvestholding.com/ua/cases>;

35) інформація з вебсайту vogue.ua у публікації під назвою «Як сталь: найвідоміші споруди, в яких було використано сировину «Азовсталі», що знаходиться за посиланням: <https://vogue.ua/article/culture/lifestyle/micni-yak-stal-nayvidomishi-pobudovi-v-yakih-bulo-vikoristano-sirovinu-azovstali-50166.html>;

36) інформація з вебсайту mrpl.city у публікації під назвою «Зі сталі «Азовсталі»: у Києві відкрили унікальний міст-хвилю з металу маріупольського комбінату», що знаходиться за посиланням: <https://mrpl.city/news/view/zi-stali-azovstali-u-kievi-vidkrili-unikalnij-misthvilju-z-metalu-mariupolskogo-kombinatu>;

37) інформація з вебсайту gmk.center у публікації під назвою «Що означає «Азовсталь» для ГМК України та світової економіки», що знаходиться за

посиланням: <https://gmk.center/ua/news/shho-oznachaie-azovstal-dlya-gmk-ukraini-ta-svitovoi-ekonomiki/>;

38) інформація з офіційного вебсайту Президента України у публікації під назвою «Символ незламності: платформа United24 презентувала браслети з металу «Азовсталі», кошти від продажу яких спрямують на підтримку ЗСУ», що знаходиться за посиланням: <https://www.president.gov.ua/news/simvol-nezlamnosti-platforma-united24-prezentovala-brasleti-78317>;

39) інформація з вебсайту ukrinform.ua у публікації під назвою «У Києві відкрили виставку «Азовсталь: нові сенси», що знаходиться за посиланням: <https://www.ukrinform.ua/rubric-kyiv/3674832-u-kievi-vidkrili-vistavku-azovstal-novi-sensi.html>;

40) інформація з вебсайту mrpl.city у публікації під назвою «Українська художниця відкрила в Литві виставку, присвячену оборонцям «Азовсталі», що знаходиться за посиланням: https://mrpl.city/news/view/ukrainska-hudozhnitsya-vidkrila-v-litvi-vistavku-prisvyachenu-oborontsyam-azovstali#google_vignette;

41) інформація з вебсайту апелянта у розділі «Азовсталь. Історія», що знаходиться за посиланням: <https://metinvest.media/ua/page/azovstal-storya>;

42) інформація з вебсайту 1news.zp.ua у публікації під назвою «Метінвест планує побудувати завод «Азовсталь» з нуля: вже працює робоча група», що знаходиться за посиланням: <https://1news.zp.ua/metinvest-planu%D1%94-pislyavijni-pobuduvati-zavod-azovstal-z-nulya-vzhe-praczyu%D1%94-robocha-grupa/>;

43) інформація з вебсайту апелянта у публікації «Юрій Риженков: Відновлення «Азовсталі» та ММКІ в Маріуполі з використанням «зелених» технологій займе від 3 до 5 років», що знаходиться за посиланням: <https://metinvest.media/ua/page/yury-rizhenkov-vdnovlennya-azovstal-ta-mmki-v-mariupol-pslya-vyni-z-vikoristannyam-zelenih-tehnology-zayme-vd-3-do-5-rokv>.

27.11.2025 апелянтом надано додаткові пояснення до заперечення та докази використання позначення, зокрема для товарів 01 класу та послуг 36, 39 класів МКТП.

Щодо товарів 01 класу МКТП апелянт вказав, що реалізовував не тільки вироби з металу, але і різноманітні хімічні речовини – побічну продукцію МК «Азовсталь».

Зокрема, на комбінаті виробляли бензол, сульфат амонію, сірку, розчин відпрацьований поглинальний, рідкий азот, кисень, рідкий аргон, неоно-гелієву та криптоно-ксенонову суміші. Побічна продукція МК «Азовсталь» має широкий спектр застосування в різних промислових сферах: машинобудуванні, зварюванні алюмінію і нержавіючих металів, медицині, цивільному будівництві, сільському господарстві.

Криптоно-ксенонова і неоно-гелієва суміші піддаються подальшій переробці, використовуються у чистому вигляді в електропромисловості, косметичній промисловості, військово-промислового виробництва.

У період з 2018 по 2022 роки апелянтом реалізовано значні обсяги побічної продукції. Відомості щодо обсягів реалізації хімічних речовин за 2018-2022

роки, умов договорів, контрактів визначено апелянтом конфіденційною інформацією, тому така інформація не оприлюднюється.

Враховуючи наведене, апелянт звузив перелік товарів 01 класу до таких: хімікати, призначені для використання в промисловості, науці, фотографії, а також у сільському господарстві; препарати для термооброблення і паяння металів; добрива.

Стосовно послуг 39 класу МКТП апелянт зазначив таке. Продукція, яку виробляють заводи холдингу (металеві вироби та хімічні речовини), потребують особливих умов зберігання, пакування та транспортування.

Зберігання металевих виробів здійснюється на спеціалізованих складах.

Послуги пакування та транспортування надаються через власну транспортно-експедиторську компанію ТОВ «Метінвест-Шіппінг» з 2000 року та ТОВ «Метінвест-СМЦ» з 2002 року.

Як пакувальні матеріали апелянт використовує сталеві листи, катанку, дріт і стрічку, дерев'яні піддони, спеціальний ударостійкий пластик, захисний папір і плівку тощо.

Транспортування продукції здійснюється спеціальними транспортними засобами: вантажними автомобілями, трубовозами, автоплатформами, контейнерами, залізничними вагонами тощо, або річковим та морським транспортом.

Тому апелянтом звужено перелік послуг 39 класу МКТП до таких: перевезення; пакування і зберігання товарів.

Перелік послуг 42 класу апелянт звузив до таких: наукові і технологічні послуги та досліджування і розробки, що їх стосуються; послуги з промислового аналізування та промислового досліджування; контролювання якості.

Від заявлених послуг 35, 36 класів МКТП апелянт відмовився.

Додатково апелянтом надано копії контрактів, договорів, специфікацій, сертифікатів якості, товарно-транспортних накладних, що підтверджують використання заявленого позначення для скороченого переліку товарів 01 класу та послуг 39, 42 класів МКТП.

Апелянт надав докази використання заявленого позначення на товарах, ярликах товарів в мережі «Інтернет» з інформаційною та рекламною метою. Піддомен з інформацією про «Азовсталь» другий за популярністю та відвідуваністю сайт, що посідає перше місце за кількістю ключових фраз в топ-10 Google серед інших доменів такого рівня metinvestholding.com.

На підтвердження апелянтом надано такі матеріали:

- 1) інформація з вебсайту апелянта в розділі «Продукція МК «Азовсталь», що знаходиться за посиланням:
<https://azovstal.metinvestholding.com/ua/activity/products>;
- 2) інформація з вебсайту апелянта, що знаходиться за посиланням:
<https://metinvestholding.com/ua/media/article/osobnosti-upakovki-metalloprokata-napredpriyatiyah-gruppi-metinvest>;
- 3) інформація з вебсайту апелянта, що знаходиться за посиланням:
<https://metinvestholding.com/ua/services-and-solutions>;

4) інформація з вебсайту апелянта, що знаходиться за посиланням: <https://metinvestsmc.com/ua/services/dostavka/?srsltid=AfmBOoqZN65pZpLcCwfHRnzYvZfzRP1qOXUA6yblk1w2yZnXK50F55>;

5) інформація з вебсайту апелянта, що знаходиться за посиланням: <https://azovstal.metinvestholding.com/ua>;

6) перелік спільних публікацій про Азовсталь та Метінвест;

7) інформація з вебсайту апелянта, що знаходиться за посиланням: <https://metinvestsmc.com/ua/kyiv/catalog/?srsltid=AfmBOoqsGrkZ56N0GbgAWYUMCB1Bf9wEcbqSfjCbLLB5e-gIgnkZOg>;

8) інформація з вебсайту апелянта, що знаходиться за посиланням: <https://azovstal.metinvestholding.com/ua/press/news/show/7504>;

9) інформація з вебсайту, що знаходиться за посиланням: <https://www.unian.ua/society/metinveststvoriv-shche-komfortnishi-umovi-dlya-studentiv-vishu-mariupolya-novini-ukrajini11681734.html>;

10) інформація з вебсайту, що знаходиться за посиланнями: <https://minprom.ua/news/253648.html> та <https://uaprom.info/news/181545-metkombinat-azovstal-peredal-bolnicam-ukrainy-bolee-120tonn-kisloroda/>;

11) інформація з вебсайту апелянта, що знаходиться за посиланням: https://metinvestsmc.com/ua/news/u-kijevi-zyavlyayutsya-novi-projekti-z-metaluazovstali/?srsltid=AfmBOopjja1aa1FMI7BzL94wxZOj0Vp8tc1Gk1DVCfjqd_tKcDbRiOcP;

12) інформація з вебсайту апелянта, що знаходиться за посиланням: <https://metinvest.media/ua/page/noviy-korabel-nderlandskogo-flotu-zrobleniy-z-marupolskotal-metnvestu>.

З огляду на наведене, апелянт просить скасувати рішення від 18.03.2025 про відмову в реєстрації торговельної марки «АЗОВСТАЛЬ» за заявкою № т 2022 09621 та зареєструвати заявлене позначення для заявленого переліку товарів 06 класу МКТП та скороченого переліку товарів 01 класу та послуг 39, 42 класів МКТП.

В обґрунтування своєї позиції представник УКРНОІВІ зазначив, що експертиза заявленого позначення проводилась відповідно до пункту 1 статті 5 Закону з урахуванням пункту 6 глави 1 розділу II Правил.

Під час проведення експертизи позначення за заявкою № т 2022 09621 експертом було направлено повідомлення від 21.03.2024 вих. № 53164/ЗМ/24 про можливу відмову в реєстрації заявленого позначення.

04.12.2024 листом № 24/ЗМ/Вх№67131 надійшла мотивована відповідь з доводами на користь реєстрації заявленого позначення.

Наведені у мотивованій відповіді доводи не були визнані обґрунтованими, тому експертом підготовлено висновок експертизи про невідповідність заявленого позначення умовам надання правової охорони для всіх заявлених товарів і/або послуг на тій підставі, що воно не відповідає умовам надання правової охорони, які встановлені пунктом 1 статті 5 Закону і зазначені у розділі II Правил, для всіх заявлених товарів і/або послуг, а саме:

суперечить публічному порядку та загально визнаним принципам моралі (пункт 1 статті 5 Закону; пункт 5 глави 1 розділу II Правил).

Обґрунтування:

Заявлене позначення є словом, яке набуло особливого символічного значення для українців та світової спільноти під час збройної агресії російської федерації проти України та стало символом національного спротиву, волі та незламності українського народу.

ПрАТ «Металургійний комбінат «Азовсталь» – металургійний комбінат у Маріуполі, український монополіст з випуску деяких видів металопрокату, підприємство з повним металургійним циклом. Зруйнований російськими військами у 2022 році. За рівнем валового доходу посідав третє місце серед металургійних підприємств України.

У 2022 році назва цього металургійного гіганта пролунала на весь світ з іншої, трагічної причини. З початку боїв за Маріуполь на заводі знайшла притулок велика кількість цивільного населення, що ховалося від постійних обстрілів і бомбардувань окупантів. Після облоги «Азовсталі» російськими військами та відмови українських захисників скласти зброю, окупанти тижнями штурмували завод. «Азовсталь» став фортецею для захисників Маріуполя, символом опору жорстокій російській агресії та неймовірної відваги й нескореності українських воїнів, незламності людського духу та героїзму, що вразили весь світ. Українські бійці тримали там оборону 86 днів».

Реєстрація заявленого позначення та подальше його використання як торговельної марки може бути негативно сприйняте громадськістю та суперечити інтересам держави.

На підставі висновку експертизи УКРНОІВІ прийнято рішення від 18.03.2025 про відмову в реєстрації торговельної марки «АЗОВСТАЛЬ» за заявкою № т 2022 09621.

Пунктом 1 глави 3 розділу II Регламенту Апеляційної палати Національного органу інтелектуальної власності, затвердженого наказом Міністерства економіки України від 23.11.2023 № 17768 (далі – Регламент), встановлено, що розгляд заперечення по суті передбачає встановлення наявності або відсутності підстав для скасування рішення УКРНОІВІ щодо заявки, за якою подано заперечення, у межах мотивів, викладених у запереченні чи під час його розгляду, та на підставі зібраних у справі за запереченням матеріалів.

Відповідно до пунктів 11 і 12 глави 3 розділу II Регламенту колегія Апеляційної палати з метою з'ясування обставин, якими обґрунтовуються вимоги апелянта та які необхідно встановити для прийняття рішення, заслухала пояснення представників апелянта та представника УКРНОІВІ, з'ясувала обставини, на які посилається апелянт як на підставу своїх вимог і заперечень, та перевірила їх доказами, що містилися у запереченні (від 16.05.2025 № Вх-25067/2025), додаткових поясненнях до заперечення (від 27.11.2025 № Вх-68909/2025), матеріалах заявки № т 2022 09621, і встановила таке.

Заявлене на реєстрацію за заявкою № т 2022 09621 позначення **АЗОВСТАЛЬ** є словесним, виконане заголовними літерами кирилиці, потовщеним шрифтом. Позначення заявлене на реєстрацію відносно товарів 01, 06 класів та послуг 35, 36, 39, 42 класів МКТП.

Відповідно до пункту 1 статті 5 Закону правова охорона надається торговельній марці, яка не суперечить публічному порядку, загально визнаним принципам моралі, вимогам Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки» та на яку не поширюються підстави для відмови в наданні правової охорони, встановлені цим Законом.

Згідно з пунктом 5 глави 1 розділу II Правил правова охорона надається торговельній марці, яка не суперечить публічному порядку, загально визнаним принципам моралі, вимогам Законів України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки», «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії» та на яку не поширюються підстави для відмови в наданні правової охорони, установлені статтею 6 Закону.

Згідно з пунктом 6 глави 1 розділу II Правил торговельна марка вважається такою, що суперечить публічному порядку, загально визнаним принципам моралі, якщо вона:

неправомірно (неналежно) відтворює імена та прізвища, вигадані імена героїв, об'єкти, географічні назви, слова, фрази, лозунги, назви військової техніки, зброї, підрозділів Збройних Сил України чи інших утворених відповідно до законів України військових формувань, які набули особливого символічного значення для українців та світової спільноти під час збройної агресії російської федерації проти України та стали символами національного спротиву, волі та незламності українського народу.

На сьогодні у законодавстві України відсутні чіткі визначення понять «публічний порядок» та «принципи моралі». Водночас, положеннями статті 228 Цивільного кодексу України окреслено критерії порушення публічного порядку. Зокрема, правочин вважається таким, що порушує публічний порядок, якщо він був спрямований на порушення конституційних прав і свобод людини і громадянина, знищення, пошкодження майна фізичної або юридичної особи, держави, Автономної Республіки Крим, територіальної громади, незаконне заволодіння ним.

Виходячи з наданих Великим тлумачним словником сучасної української мови тлумачень термінів «публічний», «порядок» та «мораль», публічний порядок – це публічно-правові відносини, які визначають основи суспільного ладу держави; мораль – система норм і принципів поведінки людей у ставленні один до одного та до суспільства.

Мораль у перекладі з латинської мови – це одна з форм суспільної свідомості, соціальний інститут, що виконує функцію регулювання поведінки людей у всіх без винятків сферах життя. Вона представляє відому сукупність

історично та життєво прийнятих принципів, поглядів, оцінок, переконань і заснованих на них норм поведінки, що визначають і регулюють відносини людей, суспільства, держави, сім'ї, колективу, класу, навколишньої дійсності.

«Мораль (лат. *moralis* – моральний, від *mores* – звичаї) – духовно-культурний механізм регуляції поведінки особистості та соціальних груп за допомогою уявлень про належне, в яких узагальнені норми, цінності, зразки поведінки, принципи ставлення до інших індивідів та соціальних груп».

Отже, сутність поняття «публічний порядок», що включене до пункту 1 статті 5 Закону, визначається через основні права і свободи людини та суспільства в цілому, які базуються на положеннях загального законодавства України та спеціального законодавства щодо правової охорони торговельних марок.

Суперечність заявленого позначення публічному порядку має установлюватися, зокрема, з урахуванням: переліку товарів і послуг, для яких позначення заявляється на реєстрацію; передбачуваного кола споживачів цих товарів (послуг); фактів, обставин і відомостей, які можуть свідчити на користь реєстрації торговельної марки.

Водночас поняття «публічний порядок» охоплює, зокрема, засади правопорядку, спрямовані також і на охорону здоров'я населення, запобігання поширенню наркотичних засобів та недопущення пропаганди їх використання.

Згідно з дослідженням, проведеним колегією Апеляційної палати, з урахуванням відкритих інформаційно-довідкових джерел, що містяться в мережі «Інтернет», та з метою встановлення правильності застосованих підстав для відмови колегія встановила таке.

МК «Азовсталь» – металургійний комбінат у Маріуполі. У минулому – український монополіст з випуску деяких видів металопродукату, підприємство з повним металургійним циклом. За рівнем валового доходу посідав третє місце серед металургійних підприємств України. Щорічно виробляв 6 млн т чавуну, 7 млн т сталі, 4,5 млн т прокату, 1,5 млн т агломерату (<https://file.liga.net/ua/companies/azovstal>).

МК «Азовсталь» створено у 1933 році. Його розвиток почався з однієї доменної печі і переріс майже у 100-річну історію комбінату, якість продукції якого визнана більше ніж у 80 країнах світу.

З 2006 року апелянт та МК «Азовсталь» знаходяться в корпоративному управлінні, та спільно з апелянтом використовує заявлене позначення. Протягом цього часу апелянт фінансує та контролює виробництво товарів та надання послуг під заявленим позначенням, зокрема здійснює: організаційне, фінансове та матеріально-технічне управління та забезпечення МК «Азовсталь», розвиток бренду сталі «АЗОВСТАЛЬ» у світі.

Апелянт – ТОВ «Метінвест Холдинг», українська гірничо-металургійна компанія, яка очолює міжнародну Групу компаній Метінвест. До структури групи входять видобувні й металургійні підприємства в Україні, Європі та США, а також мережа продажів у всіх основних регіонах світу.

Зокрема, до Групи Метінвест входять такі металургійні підприємства України: ПРАТ «ММК ім. Ілліча», ПРАТ «Авдіївський коксохімічний завод», ПРАТ «Запоріжжкокс», МК «Запоріжсталь», ТОВ «Юністіл», ПРАТ «Камет-сталь» тощо.

З 2006 року ПРАТ «МК «Азовсталь» є частиною Групи Метінвест. Приватна компанія з обмеженою відповідальністю Метінвест Б.В. є засновником апелянта та єдиним акціонером ПРАТ «МК «Азовсталь».

З 2006 по 2022 роки апелянт здійснював організаційні, управлінські та фінансові функції щодо МК «Азовсталь».

З 2006 року бренд «АЗОВСТАЛЬ» починає свій шлях модернізації та оновлення як частини холдингу Метінвест. На підприємстві реалізовувались масштабні енергоощадні та природоохоронні проекти. Підтримувалась соціальна інфраструктура міста Маріуполь. Проводились культурні та спортивні заходи регіонального та всеукраїнського значення.

За період з 2007 по 2021 роки Метінвест інвестував у різні напрямки діяльності комбінату понад 319 млн доларів США. Метою комплексного технічного переоснащення підприємства було зробити комбінат одним із лідерів української та світової металургії.

Одним з основних напрямків оновлення комбінату було освоєння та впровадження нових видів продукції. Загалом до 2022 року на МК «Азовсталь» налагоджено виробництво 179 нових видів продукції.

З 2006 і по 2022 роки на МК «Азовсталь» реалізовано багато проектів з тотальної оптимізації виробництва (зокрема, побудовано системи очищення коксового газу від аміаку, проведені капітальні ремонти конвертерів та сталеплавильних комплексів, впроваджено передову технологію футерування тощо).

З 24.02.2022 МК «Азовсталь» став символом опору та неймовірної хоробрості українських воїнів. Комбінат був прихистком для понад 1 000 цивільних осіб. Понад 3 000 українських захисників тримали оборону Маріуполя в сталевих стінах Азовсталі протягом 86 днів.

Саме як символ незламності апелянт почав використовувати позначення «АЗОВСТАЛЬ» в різних напрямках: від продажу браслетів, створених зі сталі, виробленої на МК «Азовсталь», задля збору коштів на підтримку України до виставок, присвячених подвигу Азовсталі, які проводились як в Україні, так і за кордоном.

З 2022 по 2025 роки апелянт займається благодійними проектами допомоги захисникам Маріуполя (проект «Heart of АЗОВСТАЛЬ»/«Серце Азовсталі») для вшанування пам'яті героям битви за Маріуполь та підтримки всіх, хто вижив у цій страшній битві, та проектом Mariupol Reborn, мета якого – відновити Маріуполь, надати змогу всім, хто був змушений покинути рідне місто, повернутись додому.

Продукція заводу є званою в Україні і світі, наприклад її було використано для побудови саркофага для реактора Чорнобильської АЕС, конструкцій

«Донбас Арени» в Донецьку, універмагу ЦУМ, Дарницького, Подільського та Оболонського мостів, НСК «Олімпійський», скляного пішохідного мосту в Києві.

Сталь АЗОВСТАЛЬ/Азовсталі лежить в основі інфраструктурних шедеврів: мосту Святого Георгія в Генуї, хмарочосу The Shard у Лондоні та залізничної мережі, що з'єднує кордони ЄС із Далеким Сходом.

Проаналізувавши вказану інформацію та на підставі аналізу наведених апелянтом доводів та наданих додаткових матеріалів, колегія Апеляційної палати встановила, що апелянт у своїй діяльності використовує заявлене позначення, яке відтворює найменування МК «Азовсталь» літерами латиниці. Заявником/апелянтом є особа, діяльність якої безпосередньо пов'язана із МК «Азовсталь», що підтверджується відповідними доказами.

Колегія зазначає, що підставою для відмови у наданні правової охорони є саме неправомірне (неналежне) відтворення слів, фраз, лозунгів, назв та інших об'єктів, які набули особливого символічного значення для українців та світової спільноти під час військової агресії російської федерації проти України.

Застосування цієї підстави потребує встановлення не лише факту набуття відповідним позначенням особливого символічного значення, але й наявності ознак неправомірності його використання у складі заявленого позначення.

Колегія взяла до уваги, що хоча внаслідок подій, пов'язаних зі збройною агресією російської федерації проти України, позначення «АЗОВСТАЛЬ» набуло особливого символічного значення та асоціюється із національним спротивом, мужністю і незламністю українського народу, сам собою цей факт не свідчить про неправомірність його відтворення особою, яка має об'єктивний та історично обумовлений зв'язок із відповідним позначенням.

Водночас існування у позначенні певного символічного чи історичного змісту не є підставою для висновку про його невідповідність публічному порядку або загально визнаним принципам моралі. Публічний порядок охоплює фундаментальні засади суспільства та держави, а загально визнані принципи моралі – усталені уявлення про добро, справедливість, гідність і повагу до людини.

Колегія Апеляційної палати вважає, що символіка національного спротиву, яка уособлює захист незалежності держави, героїзм та стійкість її громадян, не містить закликів до насильства, дискримінації, розпалювання ворожнечі чи інших елементів, які могли б свідчити про суперечність публічному порядку або загально визнаним принципам моралі.

Колегія також врахувала, що апелянт входить до Групи Метінвест, до складу якої належить МК «Азовсталь». За таких обставин реєстрація заявленого позначення «АЗОВСТАЛЬ» не має ознак недобросовісної комерціалізації суспільно значущого символу сторонньою особою, а здійснюється суб'єктом, діяльність якого безпосередньо пов'язана із брендом «АЗОВСТАЛЬ» та його історією.

На думку колегії, застосована експертом норма спрямована проти паразитування на таких символах сторонніми особами, а не проти їх реєстрації особами, які мають законний зв'язок із відповідним позначенням.

Отже, хоча заявлене позначення й набуло особливого символічного значення для українського суспільства та міжнародної спільноти, колегія не вбачає у ньому негативної семантики чи змістового навантаження, що суперечило б публічному порядку або загальноновизнаним принципам моралі.

У зв'язку з цим, колегія Апеляційної палати вважає, що заявлене позначення не належить до позначень, які відповідно до пункту 5 глави 1 розділу II Правил можна віднести до таких, що суперечать публічному порядку або загальноновизнаним принципам моралі.

Відтак відсутні підстави для відмови у наданні правової охорони позначенню «АЗОВСТАЛЬ» з мотивів його невідповідності вимогам пункту 1 статті 5 Закону.

Окрім цього, колегією враховано клопотання апелянта про скорочення переліку заявлених товарів і послуг та за результатами розгляду обґрунтування такого скорочення, колегія дійшла висновку, що скорочений перелік товарів 01 класу та послуг 39, 42 класів МКТП підтверджений доказами використання заявленого позначення.

За результатами розгляду заперечення, відповідно до положень Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», керуючись Регламентом Апеляційної палати Національного органу інтелектуальної власності, затвердженим наказом Міністерства економіки України від 23.11.2023 № 17768, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 04.01.2024 за № 21/41366, колегія Апеляційної палати

в и р і ш и л а:

1. Заперечення ТОВ «Метінвест Холдинг» задовольнити.
2. Рішення УкрНОІВІ від 18.03.2025 про відмову у реєстрації торговельної марки «АЗОВСТАЛЬ» скасувати.
3. Зареєструвати, за умови сплати збору за публікацію відомостей про видачу свідоцтва та державного мита за видачу свідоцтва України, торговельну марку «АЗОВСТАЛЬ» за заявкою № m 2022 09621 відносно заявленого переліку товарів 06 класу МКТП та скороченого переліку товарів 01 класу та послуг 39, 42 класів МКТП, а саме:

01 клас: хімікати, призначені для використання в промисловості, науці, фотографії, а також у сільському господарстві; препарати для термооброблення і паяння металів; добрива;

06 клас: звичайні метали та їхні сплави, руди; металеві матеріали для будівель і конструкцій; перемісні будівельні конструкції металеві; троси і дроти із звичайних металів неелектричні; дрібні металеві вироби; металеві контейнери для зберігання або перевезення; сейфи;

39 клас: перевезення; пакування і зберігання товарів;

42 клас: наукові і технологічні послуги та досліджування і розробки, що їх стосуються; послуги з промислового аналізування та промислового досліджування; контролювання якості.

Рішення Апеляційної палати набирає чинності після складання його повного тексту та затвердження наказом Державної організації «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій». Затвержене рішення Апеляційної палати може бути оскаржене в судовому порядку протягом двох місяців від дати його одержання. Збір, сплачений за подання заперечення, підлягає поверненню в порядку та у розмірі, встановленому законодавством.

Головуючий колегії
Члени колегії

І. А. Костенко
Т. В. Ткачук
О. С. Осмолівська

